

SUMARI

Introducció.....	13
Primer any de la vida pública.....	33
Un comiat.....	33
Cap al Jordà.....	37
El profeta.....	41
Tu ets el meu Fill.....	49
Una cova al desert.....	53
El monjo.....	57
Ple de l'Esperit.....	63
La temptació.....	68
Un amor més gran.....	79
Cap a Galilea.....	83
Cafarnaüm.....	87
Els primers deixebles.....	92
Trobada amb Simó Pere.....	97
El somni de Galilea.....	101
A Betsaida.....	106
A casa de Simó Pere.....	111
Els meus germans.....	116
Les noces de Canà.....	121
Una cova de lladres.....	131
La primera guarició.....	144
Nous deixebles.....	149
Guarició a la sinagoga de Cafarnaüm.....	159
Guarició de la sogra de Pere.....	165
Miracles, per què?.....	170
Oració i més guaricions.....	178
Pescadors d'homes.....	183
Una difícil elecció.....	185

Trobada amb Llätzer	193
L'Encarnació.....	198
La prova de Josep	213
Mateu, el recaptador d'impostos	218
Un metge per als malalts	223
Sal de la terra.....	228
A casa de Cusa.....	233
L'escàndol de Natzaret	240
El rescat de Jonàs	246
Nous amics a Judea.....	251
El banquet d'Arimatea	254
El visitant nocturn	261
El meu primer seminari	270
Viure des del cor	273
Lliures en el bé i en el mal	278
Hereu universal	283
La darrera paraula	288
La samaritana.....	293
Adorar en esperit i en veritat	297
Si sabessis el do	302
L'últim bes de l'amic.....	307
El poder de la fe	312
Dones pel Regne.....	316
L'experiència a les coves.....	320
Elecció dels dotze	324
El sermó de la muntanya.....	329
Les benaurances	334
Benaurats els pobres.....	338
Benaurats els humils.....	341
Benaurats els qui ploren	345
Benaurats els qui tenen fam i set	350
Benaurats els misericordiosos	354
Benaurats els nets de cor	358
Benaurats els constructors de pau	361
Benaurats els perseguits per causa de la justícia	365

La muntanya de la joia	369
<i>Ashrí!</i> Endavant!	373
Filla de l'amor.....	377
Segueix-me!	382
El sembrador	386
La paràbola	390
Jull en el blat.....	394
El pa de la mare	398
La tempesta calmada	402
¿Qui és aquest?	406
Tens els meu amor	410
Resurrecció en el camí	414
El petit Dídac	418
Cap a Jerusalem	422
A Betània	426
A la vall de Hinnon	430
L'examen de Dídac	434
Pare nostre.....	438
El Regne.....	442
El pa de cada dia.....	446
L'experiència dels fills	449
Creure en Déu	453
El pare.....	456
A Betlem.....	464
Dues mares.....	466
Misericòrdia, vull.....	470
Guarir en dissabte	473
Una llum en la tenebra	480
Grans dones.....	484
<i>Talita, Kum!</i>	486
Veniu a mi.....	490
Índex de citacions bíbliques	495

INTRODUCCIÓ

Aquí teniu la Història més bella del món. La història d'un Home que ens va donar allò que cap home de la Història no ens havia pogut donar: l'Esperit de Déu. Ell és el qui porta la Justícia. Ell realitza la Pau. Ell és la Benaurança. Gràcies a Ell, l'Amor, el veritable Amor a la terra és possible.

Vaig començar a escriure aquest llibre la primavera del 2007. Feia molts, molts anys que volia escriure un llibre. I desitjava que fos l'únic llibre de la meva vida. No sabia com seria. Sabia, però, que seria sobre Jesús. Aquella primavera, meditant en el silenci, es va fer clar i lluminós a la meva consciència el seu nom: JO, JESÚS.

Aquest títol s'imposava a la meva consciència com un mandat. Això significava, inequívocament, una forma determinada, precisa, concreta: autobiografia de Jesús. I em vaig estremir. ¿Qui s'havia atrevit mai a fer una cosa així? ¿Per què ho havia de fer jo? I, això no obstant, s'imposava a la meva ànima.

Jesús mateix ens explicaria la seva vida. A les mans tenia una obra única al món: l'Evangelí. Els Evangelis no són la biografia de Jesús, menys encara la seva autobiografia. El missatge de Jesús és Jesús mateix. Els quatre Evangelis són els relats d'allò que va ser, va dir i va fer Jesús. Són la Revelació d'allò que Déu ha volgut dir-nos de Déu i de l'Home. Són la Revelació del projecte de Déu.

Em vaig proposar d'escriure només un capítol per setmana, una sola fulla a banda i banda. I així ha estat durant deu anys. Vaig adonar-me des de la primera pàgina que no em posava a escriure un llibre. Em posava tot sol davant la vida de Jesús i el seu Evangelí. Sol amb la

seva Paraula i la seva Vida. Sol amb Ell, per rebre d'Ell mateix la seva Revelació.

Sol amb Jesús. Sol amb l'Evangelí. Sol amb la Revelació. Sol amb la Tradició. I sol amb tota la immensa història literària sobre la vida de Jesús. Tot això m'ha acompanyat al llarg d'aquests deu anys.

Quan ara, al cap de deu anys, reprenc tot aquest treball per editar-lo —la seva extensió ens obliga a presentar-lo en tres volums— m'han sorgit diferents interrogants. ¿Ajudarà realment a comprendre, estimar i seguir Jesús? Tanta exuberància literària ¿no deformarà els continguts inexhauribles de l'Evangelí? ¿Què aportarà de més aquest treball sobre la vida de Jesús? ¿Aportarà més llum, més vida, més contingut a la Revelació de Déu i de l'Home de Jesús de Natzaret? Aquestes i moltes altres qüestions i observacions que em poden fer, legítimament, exegetes i teòlegs han estat i estan a la meva consciència.

Una sola cosa ha estat decisiva: soc testimoni d'aquest Jesús Fill de Déu i Fill de l'Home. Soc testimoni d'aquesta Encarnació de Déu en l'Home Jesús. Soc testimoni del Déu que s'ha fet Home en Jesús de Natzaret, per tal que l'home esdevingui Déu.

Els Pares de l'Església, la història dels Concilis i dels dogmes que han donat forma i contingut a la Tradició cristiana, ens han expressat i formulat els continguts de la Fe cristiana. Sovint, aquests continguts que ensenya la teologia no són fàcils de comprendre, sobretot si no es tenen determinats coneixements. ¿Com dir-ho de manera que el cristià més senzill, no tan sols els pugui comprendre, sinó sentir-los endins del cor, amb tota l'ànima, amb la vibració i l'emoció de la Veritat?

Aquest era el repte. Dir les veritats de la Revelació, de vegades expressades per la teologia de manera massa inaccessible per a la majoria, per tal que tothom, fins la persona del carrer, les pugui comprendre, i sentir el cor ardent quan escolti aquestes paraules.

Fer parlar el Jesús dels Evangelis volia dir fer-li expressar tot allò que la Tradició cristiana afirma del mateix

Jesús. Tot al llarg dels dos mil anys de cristianisme la nostra fe no ha deixat mai de dir, aprofundir i tornar a dir amb nous llenguatges la mateixa cosa: ¿Qui és Jesús? ¿Qui és Déu? ¿Què és l'Home?

Això que la Tradició ha expressat al llarg dels segles, ¿era possible, a través dels Evangelis, fer-l'hi expressar al mateix Jesús?. Si, com se'ns revela en l'Evangelí, Jesús és veritablement Déu i veritablement Home, ¿com sentia aquest Home? ¿Com eren la seva memòria, el seu enteniment i la seva voluntat? ¿Com eren les seves relacions amb els homes? ¿Què sentia davant la bellesa i l'amor? ¿Com actuava davant el mal i el sofriment dels homes? ¿Com era la seva llibertat?

Aquestes i una infinitud de preguntes més m'han acompanyat tot al llarg d'aquesta obra, i continuaran acompanyant-me fins al final dels meus dies. ¿Qui és capaç d'enfrontar-se sense temor i tremolor davant la tasca d'escriure una Vida de Jesús?

La Vida de Jesús més antiga, que integra els quatre Evangelis, és el *Diatessaron* de Tacià, un dels personatges més famosos del segle II. Tacià, nascut vers l'any 110 de la nostra era a Assíria, cercà la Saviesa en la filosofia grega. Vers el 150 arribà a Roma, on va establir amistat amb el futur màrtir sant Justí. “Si busques Saviesa, aquí tens els quatre Evangelis”, li digué Justí. Tacià va quedar impressionat. Rebé el baptisme i es va dedicar a ordenar harmoniosament els quatre Evangelis, sense afegir-hi res de la seva part. Així naixia la més antiga vida de Jesús, la qual Tacià anomenà *Diatessaron*.

Durant quatre segles es va llegir a les esglésies de Síria. Va ser un llibre molt útil en la litúrgia, car oferia als fidels la narració continuada de la vida de Jesús.

A Roma, Tacià va conèixer, sens dubte, les *Memòries dels Apòstols*, que, segons sant Justí, es llegien a totes les esglésies.

L'Evangelí és insondable, i mai no es dirà prou sobre Nostre Senyor Jesuscrist, si allò que s'escriu és útil per a les persones.

L'única vida de Jesucrist que es pot escriure són els seus Evangelis. L'ideal està en fer-los comprendre el millor possible. Mateu, Marc, Lluc i Joan no diuen el mateix. Els tres primers Evangelis són anomenats sinòptics perquè responen a un mateix esquema literari de fons i perquè mantenen molts materials comuns, de tal manera que és possible d'obtenir una "visió de conjunt" dels textos aportats: aquest és el significat del terme *sinopsi*, provinent del grec.

Per a justificar aquest fenomen s'han donat diverses explicacions, algunes d'elles força complicades. Avui se sol admetre, amb matisos, el que s'anomena la teoria de les dues fonts: l'Evangelí segons Marc seria el més antic dels Evangelis. Els Evangelis de Mateu i Lluc dependrien, sense que hi hagi contacte entre l'un i l'altre, de l'evangelí segons Marc. A més, integrarien un document comú a ells dos, però desconegut per Marc, l'anomenada font Q (lletra inicial del terme alemany *Quelle*, "font"). Era una col·lecció de paraules de Jesús, l'aportació més significativa dels anys cinquanta. D'altra banda, caldria considerar les tradicions pròpies que haurien arribat tant a Mateu com a Lluc. Per tant, la teoria o hipòtesi de les dues fonts (Evangelí segons Marc i Q) dona raó de molts problemes plantejats per l'anàlisi dels textos.

La col·lecció de paraules de Jesús (Q) fou escrita en grec i té una llargada global d'uns 230 versets. A partir dels anys seixanta i fins al final del segle I després de Crist (Ell morí el 14 d'abril de l'any 30, i Ressuscità al tercer dia), es formen els quatre Evangelis. El primer que s'escriu és el de Marc i l'últim és el de Joan. Més difícil es fa de precisar si el de Mateu ha estat enllestit abans del de Lluc o si ha estat el de Lluc el segon Evangelí després del de Marc. L'interès de Q consisteix a presentar la figura de Jesús, Fill de Déu, com a Mestre de Saviesa que assenyala un estil de viure i com a profeta rebutjat que anuncia la presència activa, present i futura, de Déu en la Història humana.

Cada evangelista distribueix els materials de la manera que li sembla més oportuna. Per fer-se una idea de la realitat sinòptica i de les relacions entre els Evangelis de Mateu, Marc i Lluc, només cal veure que el nombre de versets comuns als tres evangelis és de 330.

Versets comuns a Mateu i Marc: 178.

Versets comuns a Lluc i Marc: 100.

Versets comuns a Mateu i Lluc: 230.

Versets propis de Mateu: 330.

Versets propis de Marc: 53.

Versets propis de Lluc: 500.

En un període d'encara no quaranta anys apareix una nova forma literària entre els seguidors de Jesús, que ha rebut el nom d'*Evangelí*. Una forma que ha quallat en quatre llibres semblants però diversos. Quatre relats extraordinaris, cadascun amb personalitat pròpia, que presenten la figura i l'activitat, els fets i les paraules de Jesús de Natzaret a partir dels materials rebuts de la tradició.

Al llarg dels anys, quan sento un dels quatre Evangelis, se'm fa present immediatament la comunitat dins la qual ha nascut aquest Evangelí. Cada evangelista transparenta una determinada comunitat amb una realitat molt concreta, ja sigui formada essencialment de persones venint del judaisme, com és ara la comunitat de Mateu, o bé provinents del paganisme (romans-grecs), com és ara la comunitat de Lluc, i que per això distribueixen les paraules i els fets de Jesús (Q) segons les necessitats pròpies d'aquella comunitat. Narren un mateix fet de Jesús, unes mateixes paraules, però amb un estil i un ordre sovint diferent. Cada evangelista intenta respondre a la situació concreta de la seva comunitat. Per això organitza el material comú, la font original, de manera que respongui el millor possible a les necessitats de la seva comunitat.

Sant Agustí, tan positiu en la seva convicció de l'absoluta veracitat dels escrits sagrats, ja va posar el principi que un evangelista podia haver descrit un fet, i un altre evangelista posar-lo en un altre moment, sense que això alterés la veracitat del relat. I és més, va establir el prin-

cipi d'una harmonia racional, admetent, no tan sols que un evangelista calli allò que un altre relata, sinó fins i tot que ho hagi explicat d'una altra manera. Això permetria al lector de tenir una comprensió més àmplia i personal pel fet de comparar-ne els dos relats.

El dominic pare Joseph M. Lagrange, fundador de l'École Biblique de Jerusalem i de la *Revue Biblique*, va començar a escriure el 1927 *L'Évangile de Jésus-Christ*. Ell mateix en dirà: "He renunciat a escriure una vida de Jesús segons el model clàssic, per deixar parlar més aviat els quatre Evangelis: l'ideal està en fer-los comprendre el millor possible." Lagrange deixa parlar els quatre evangelistes, fonent en un de sol els quatre relats. Esclareix cada text amb tots els paral·lels i amb les dades històriques, la geografia i la seva vasta erudició que tenia de la cultura grecoromana. La seva obra és el fruit de tota una vida dedicada a l'estudi de la Paraula de Déu i amb un amor apassionat per Jesucrist.

Passió per Jesucrist que també ha guiat els meus passos en aquesta obra.

Passió per fer conèixer aquest Déu que es fa realment Home en Jesús de Natzaret.

Passió per fer conèixer aquest Home que és realment Déu.

Passió per fer conèixer aquest Déu que se'ns revela definitivament en un Home.

Passió per fer conèixer l'Home Déu, realment Home i realment Déu, sense divisió, sense confusió.

Aquesta passió m'ha acompanyat al llarg de tota aquesta obra i m'acompanyarà fins a la fi dels meus dies. Una passió que va començar ja fa seixanta anys i ha anat creixent a mesura que he anat creixent en la fe i l'amor a Jesucrist.

Però, ¿no és un atreviment voler presentar una "autobiografia" de Jesús? Podria ser-ho. I podria ser una vanitat. I un orgull. I una pretensió. I una gosadia. I una follia inacceptable. Tot això i molt més. Però no he pogut fer-ho d'una altra manera.

¿Per què? Tota la Tradició (amb majúscula, per subratllar el contingut més ple que té aquesta paraula per a nosaltres els cristians), des dels mateixos Evangelis i el Nou Testament, passant pels Concilis, la formació del Credo, els Dogmes i tot allò que avui constitueix la Doctrina de l'Església, conté unes afirmacions sobre el Déu Home Jesús de Natzaret tan extraordinàries, tan meravelloses, tan sublims, que poden ser no creïbles per a moltes persones d'avui. Aleshores s'ha imposat al meu esperit un repte inevitable: ¿Per què no posar en boca de Jesús mateix aquestes afirmacions de la fe? ¿Com sonaria que el mateix Jesús afirmi d'ell mateix allò que ens diu la fe de l'Església?

Si la fe diu: Jesús és Déu i Home, ¿com sent l'amor aquest home Jesús? ¿Com sent l'amistat? ¿Com sent el sofriment? ¿Com sent el desdeny, el rebuig, el menyspreu i la por? Com sent la gana i el cansament i la son? ¿Com riu i com plora? I podria perllongar un nombre infinit de preguntes sobre tot allò que experimentem pel fet de ser persones humanes.

En aquesta obra he intentat afrontar aquest repte. I jo he estat el primer sorprès quan he posat en boca de Jesús els sentiments, les emocions i les sensacions que jo mateix, un home, experimento en la meua vida. ¿No diu la nostra fe que era Home? Calia fer-ho, doncs. Calia intentar-ho. Aquest era el repte.

El repte de contemplar i expressar la humanitat de Jesús a partir de la meua humanitat, a partir de l'home que jo soc. Però amb una diferència radical, indiscutible, absoluta: Déu s'ha fet home en Jesús, en tot igual com nosaltres, llevat del pecat.

Aquí sí que hi ha una diferència radical, abismal, infranquejable, insuperable. Jo soc un home pecador. Jesús no. Jo soc simplement un home. Jesús és Home i Déu ahora, sense divisió, sense confusió. ¿Què vol dir això? Jo només soc home. Jo no tinc una naturalesa divina, només una naturalesa humana. ¿Com puc arribar a entendre Je-

sús, si només soc home? ¿Com puc arribar a sentir tot el que Jesús sent com a Home, si ensem és també Déu?

L'afirmació del Concili de Calcedònia del 451 ha presidit tota aquesta meua obra com a referent essencial, i per això mereix ser citada aquí:

Un sol i mateix Crist, Fill, Senyor, Fill únic, que s'ha fet conèixer en dues naturaleses, que resten *sense confusió, sense canvi, sense divisió, sense separació*.

La diferència de naturaleses no està de cap manera suprimida per llur unió, sinó més aviat les propietats de cadascuna són preservades i reunides en una sola persona (*Prosopon*) i una sola hipòstasi. No és ni partit ni dividit en dues persones, sinó que és un sol i mateix Fill, el Fill únic, el Logos diví, el Senyor Jesucrist.

(A. GRILLMEIER, *Le Christ dans la tradition chrétienne* p. 565)

El sentit del dogma de Calcedònia queda ben clar. Els Pares volien dir que hi ha una clara distinció real entre les natures divina i humana, però Jesucrist és una sola Persona: el Fill.

El dogma de Calcedònia té un significat transcendent per a tota la Història de la Humanitat. Aquesta afirmació fa de Jesús el Patrimoni Universal de la humanitat. Un patrimoni encara per estrenar en totes les seves dimensions: tota persona humana pot esdevenir Déu com Jesús. Amb una sola diferència: Jesús ho era en la seva doble naturalesa, Divina i Humana. Nosaltres, naturalesa humana, podem esdevenir naturalesa divina pel do del seu Esperit, per la gràcia de Crist, donada per la seva Encarnació. ¿Coneixem l'abast d'aquest do? ¿No és la revolució més impressionant de la Història?

Aquí es fa present al meu esperit la sublim i indepassable afirmació de sant Ireneu, bisbe de Lió ja el 170, que resumeix la seva gran síntesis teològica, encara mai sobrepassada:

El Verb de Déu s'ha fet home, i el Fill de Déu fill de l'home perquè l'home entri en comunió amb el

Verb de Déu i que, rebent l'adopció, esdevingui fill de Déu.

(*Adversus Haereses* 3,19,1-3)

Tota la idea d'Ireneu sobre la Salvació implica la idea fonamental que Déu, el Déu Creador, posa la seva glòria en la vida total de l'home, de manera que l'home no pot viure sinó en el coneixement vivent de Déu. D'aquí neix el principi que serà com el leitmotiv de tota l'obra d'Ireneu: “El Fill de Déu s'ha fet fill de l'home perquè l'home esdevingui també fill de Déu” (Ibíd. 3,10,2).

Sant Ireneu és el primer teòleg que intenta desentranyar tot el sentit de l'Encarnació del Fill de Déu. Ireneu ens dona una visió gairebé completa de tot el que implica el cristianisme. Car al seu temps —¿i no serà també el nostre?— el cristianisme semblava córrer el risc de dissoldre's en formes evanescents i imprecises del pensament gnòstic. En la seva obra formula lúcidament els temes fonamentals en què s'ha de fer fort el pensament cristià per no perdre la seva identitat. Així l'home podrà viure en el coneixement de Déu, perquè, com afirma Ireneu: “El Verb de Déu ha habitat en l'home i s'ha fet fill de l'home per habitar l'home a rebre Déu, i habitar Déu a habitar en l'home; així li ha plagut al Pare” (Ibíd. 3,20,2).

¿Què vol dir tot això? Car aquest és el sentit de la Revelació, el repte de la teologia, el contingut de la fe, la doctrina de l'ensenyament de l'Església. ¿I com es fa per ensenyar-ho? ¿Com es transmet? ¿Com s'ajuda els nostres cristians per introduir-los dins aquesta realitat tan sublim i alhora l'única realitat que dona sentit a la nostra existència?

Aquest és el repte més crucial del cristianisme a l'hora actual. De la manera d'afrontar aquest repte en depèn tot el futur de la fe cristiana en la història pels segles venidors. ¿Sabrem afrontar-lo? ¿Sabrem donar-hi una resposta a l'alçada del nostre món actual?

No penso que aquesta obra sigui la resposta. La resposta no pot ser escrita. No pot ser un llibre. No pot

ser una doctrina. No pot ser un dogma. La resposta no-més pot ser una vida: JESÚS. Jesús, també avui, és viu. Va venir de Déu, ha tornat a Ell i viu la plenitud de la vida divina. I segueix, també avui, anunciant-nos la Bona Notícia que Déu, l'Amor fidel, ens estima.

Per això la resposta no pot ser ensenyada. Només pot ser viscuda. I quan l'has coneguda, ja no et cal saber res més. Cessa tot sofriment. És un foc que crema i ho transforma tot.

Aquesta és la nostra aventura. Aquesta obra no voldria ser un llibre més sobre l'esdeveniment més meravellós, transcendental i definitiu de l'Aventura de Déu i de l'Home. Per a mi és l'expressió de tota una vida de seguiment com a deixeble de Jesús. Tota una vida a l'escola de Jesús, sentint les seves paraules, veient els seus gestos, seguint els seus passos, estimant la seva vida.

Aquesta obra és fruit de l'amistat més bella, més íntima i més total amb l'Amic Jesús. Una amistat real com l'amistat que es tenen dues persones en aquest món. I quan estimes algú que realitza les aspiracions més pregonas del teu cor, anhel d'amor i de bellesa, de bondat i d'intel·ligència, aleshores en vols parlar amb els teus amics. Vols que el coneguin. Vols que ompli també els seus cors. Això és el que em passa amb l'Amic Jesús. Perquè és més que un amic. És l'Amic i l'Amat. És el meu Mestre, el meu Bon Pastor, el meu Senyor, el meu Salvador i per això l'únic Mestre i Senyor.

Som davant de l'home Crist Jesús. És home i humà. Pot acompanyar-nos amb comprensió. Nosaltres som homes, però no pas del tot humans, perquè de tant en tant treu el cap allò que porta a desconèixer o extingir els altres.

Som davant del Messies. Vol dir que ve a expandir entre els homes la justícia que només hi ha en l'Amor de Déu. Ve a dur la justícia de Déu als homes, és a dir a complir la voluntat de Déu.

Som davant de l'home que ve de Déu. Al qui no cregui en Déu, Jesús li donarà testimoni que Déu és amor, i voldrà comunicar-li aquest amor. Al qui creu en Déu,

Jesús, a més de voler comunicar-li l'amor que ve de Déu, farà que el pugui experimentar.

És per tot això que he escrit aquesta "Vida de Jesús". Plenament conscient que els quatre Evangelis són l'única vida del Jesús de la Revelació. Aleshores, ¿per què atrevir-nos a una aital aventura? ¿No és una contradicció? Els quatre Evangelis no són una biografia de Jesús. I amb tot, no hi falta res, no hi sobra res. A través dels autors sagrats, l'Esperit ha inspirat tot allò que era necessari per a la nostra Salvació. Salvació en el sentit més total: comprensió de Déu i de l'home per tal de realitzar el seu disseny d'amor etern a favor nostre.

Una Vida de Jesús que no pretén res més que comunicar i fer a mans de tothom aquest projecte de Déu que se'ns revela en Jesucrist. Cada autor ho fa des de la seva realitat cultural, social i religiosa en què viu. D'aquí els innombrables títols de tantes obres, des de les més poètiques fins a les més prosaiques, des de les més sublimes fins a les més elementals. Però cap d'elles no ha depassat ni depassarà mai la Revelació continguda en els Evangelis i la Paraula de Déu.

¿Calia, doncs, una obra més? No. Certament que no. Neix d'una necessitat personal. El desig de comunicar l'Amor, la Belleza i el Bé més gran per a tots els homes. El desig de tornar a dir al món el Camí, la Vida i la Veritat, que faran d'aquest nostre món tan ple de sofrència i de nit, un món on sigui possible la felicitat damunt la terra. Jesús va anomenar-la Regne.

No desitjo res més que això. Dir a tothom: aquí teniu la Vida més Bella, la Veritat que ens cal saber, el Camí de l'Amor més gran per realitzar-lo en aquesta nostra terra. Si no, el món estarà perdut.

Els Sinòptics, i especialment Lluc, ens presenten, de manera pedagògicament volguda, un Jesús que comença la seva predicació a Galilea i va pujant cap a Jerusalem, com un sol viatge per realitzar la seva missió. Aquest gran viatge de Jesús cap a Jerusalem domina tot l'itinerari del Jesús de Lluc.

En canvi, el marc geogràfic de la vida de Jesús en l'Evangelí de Joan és fonamentalment Jerusalem. Jesús hi va per les festes, hi discuteix amb els jueus, els representants del poble d'Israel que no volen creure en Jesús. Les festes jueves i la seva significació teològica són el fil conductor que serveix per a presentar la figura de Jesús.

L'Evangelí de Marc sembla, de bell antuvi, presentar-nos un Jesús provocatiu, la seva capacitat d'atracció i de refús que comporta la persona del Messies, que es presenta com un centre expansiu de la vida divina, en tant que perdona, guareix, eleva, il·lumina i salva les persones. En la teologia de Marc, la provocació de Jesús es retroba realment amb la teologia de Joan. Marc revesteix Jesús de majestat, tant com Joan. Marc no arriba a formular les grans frases del tipus "Jo soc", pròpies de Joan, però quan el Jesús de Marc diu: "Jo et perdono", "Vine amb mi", "Soc la salut dels malalts", "Senyor del dissabte", expressions que trobem ja en els capítols 2 i 3 de Marc, diuen exactament el que diu amb les paraules "Jo soc" l'Evangelí de Joan: "Jo soc el Pa de Vida", "Jo soc la Llum del món", "Jo soc el Bon Pastor", "Jo soc el Camí, la Veritat i la Vida", o simplement "Jo soc" (Jo 13,19). Totes aquestes frases són provocatives i sacsejadores dels cors que les escolten perquè són un eco de la frase indicativa del misteri de Déu: "Jo soc el qui soc" d'Exode 3,14. L'Evangelí de Joan les fa ressonar tot aplicant-les al Fill de Déu. Marc, sense paraules, les fa ressonar en les cinc escenes conflictives que remouen la consciència dels "mestres de la Llei dels escribes dels fariseus", tal com apareix en l'escenificació de Marc.

L'Evangelí de Joan em dona un fil conductor molt important a l'hora de distribuir els tres anys de la vida pública de Jesús i el seu itinerari per les terres de Palestina. Jesús va de Galilea a Jerusalem tantes vegades com li és necessari per la seva predicació i la missió del Regne. Jesús era un bon jueu i, per tant, indubtablement tenia el costum de participar en totes les festes anuals que se

celebraven al Temple de Jerusalem. És dins aquest pelegrinatge constant de Jesús on inscriu aquesta obra.

Certament que aquesta és una opció personal meua, com ho és la de cada evangelista, però que es fonamenta essencialment en l'Evangeli de Joan. Per a aquest, durant els tres anys de la seva vida pública, Jesús viatja a Judea i Jerusalem almenys quatre vegades. Això contrasta amb l'únic viatge que narren els sinòptics al final del ministeri públic. Que l'Evangeli de Joan coneixia el relat de les paraules i dels fets de Jesús (Q), així com l'Evangeli de Marc, de Mateu i de Lluc, ens sembla indubtable. Però l'Evangeli de Joan conté a més a més una font independent pròpia, que només ell coneix i ens dona en el seu Evangeli.

¿D'on li ve aquesta font independent de l'evangelista Joan? Des dels anys 1940 l'exegesi crítica havia descartat la postura tradicional que atribuïa a Joan, fill de Zebedeu, aquest Evangeli. Actualment hi hauria una postura més flexible respecte a considerar-lo l'autor del quart Evangeli. Joan, el germà de Jaume, fills de Zebedeu, el deixeble que Jesús estimava, seria a la font del quart Evangeli, però no l'hauria escrit ell mateix. Amb tot, no comparteixo aquesta opinió.

Jo em situo encara en la fe de la Tradició que remunta a sant Ireneu de Lió (150 dC). Ireneu va néixer a Esmirna, a l'actual Turquia, a la costa del mar Egeu, pel qual queda separada de Grècia, tot esguardant de lluny la gran Atenes que té enfront travessant aquest mar. Essent encara infant a Esmirna, Ireneu ens conta que s'asseia als peus de l'ancià Policarp —sant Policarp— escoltant els seus ensenyaments. Policarp havia estat deixeble directe de l'Ancià Joan, el deixeble que Jesús estimava, “el qual —afirmava Policarp— havia escrit un Evangeli.” Ireneu recordarà sempre aquest ensenyament i ens el transmetrà per al futur.

Aquest testimoni directe d'Ireneu ha estat decisiu per a mi. El quart Evangeli ens dona testimoni d'algú, Joan, que ha viscut realment, privilegiadament, dins la intimitat del cercle de Jesús. Per això ens pot oferir quelcom únic de

les profunditats de Jesús. I a voltes uns detalls que només ens podia relatar algú de primera mà, com per exemple: “Era cap a l’hora desena” (Jo 1,39); o bé: “Hi havia molta herba en aquell indret” (Jo 6,10). I encara quelcom més pregon: “Un dels seus deixebles, el qui Jesús estimava, era a taula, reclinat sobre el si de Jesús” (Jo 13,23).

Per a mi, aquest és l’autor del quart Evangeli. Sé que entre els millors exegetes de Joan d’avui dia aquesta meva ingenuïtat els farà riure per sota el nas. Quin estudiós expert de les fonts i del llenguatge ho podria acceptar? Ho sé. I, això no obstant, el testimoni de la Tradició que remunta a Ireneu és el meu fonament. Que aquest Evangeli hagi passat per una llarga formació? Sens dubte. És ben possible que Joan hagi pogut formar la “seva escola” —l’escola Joànica— és a dir una comunitat de cristians formats pel seu testimoniatge, deixebles del “Deixeble estimat” que va anar elaborant el seu Evangeli.

Vull dir amb tot això que l’Evangeli de Joan té per a mi un pes molt important, i a voltes decisiu en la meua obra. Fins i tot quan els sinòptics i Joan divergeixen substancialment, com és ara evident respecte a la darrera celebració del sopar Pasqual, abans de morir. Segons els tres sinòptics, el Darrer sopar de Jesús coincideix amb la celebració de la Pasqua jueva. Segons Joan, Jesús mor a la Creu al moment en què al temple s’estan sacrificant els anyells per la celebració vespertina de la Pasqua jueva. ¿Qui diu la veritat? Doncs tots dos! Per què? Tal com vaig aprendre del meu professor d’exegesi dels Evangelis, el P. Michel Michon: “Encara que es contradiguin, els quatre Evangelis ens diuen la veritat.” I és el que mostraré (no dic demostraré) a la seva hora.

Els quatre Evangelis són el contingut essencial i primer d’aquesta obra. Ells són el meu guia i el meu fonament indiscutible. Però, com he dit, són utilitzats en forma autobiogràfica per Jesús mateix. En aquesta tasca, com dic, agosarada, m’he servit de tot un gran bagatge teològic i literari adquirit al llarg dels anys. Podria donar tota una llarga bibliografia, però l’he considerat realment innecessà-

ria. Voldria presentar un relat totalment despullat. Un relat simple, però profund, que digui el sentit més ple de la Revelació. Com diria el nostre ben estimat professor de filosofia, el dominic pare Marie-Dominique Philippe (1912-2006): “Es poden dir coses molt superficials de manera molt complicada i obscura. I es poden dir coses molt profundes de manera molt senzilla i lluminosa.” Això darrer és el que voldríem.

Els lectors més instruïts podran reconèixer en tal o tal passatge paraules d'autors coneguts, teòlegs o escriptors. Potser els reconeixeran citats fins i tot literalment. I tindrien raó d'exigir-me d'explicitar-ho clarament, indicant l'autor i l'obra. Però no ho faig. He decidit no preocupar-me gens per justificar les meves afirmacions amb l'autoritat d'autors reconeguts. Tot això està en mi, igual com porto amb mi tot el patrimoni de la humanitat: mites, símbols, llenguatge i cultura que em permeten ser una persona del món actual.

Així també he fet meu tot allò que la Tradició m'ha transmès de Jesucrist. Tota la Revelació de l'Església és carn i sang de la meva vida. La fe dels Pares, dels màrtirs i dels sants és també el meu ADN. Ja no el puc canviar. M'han fet, m'han format, han constituït el meu pensament, la meva ànima, el meu viure.

Hi ha una obra que m'ha guiat molt substancialment en els continguts, com també a l'hora d'explicitar més concretament els tres anys de la vida pública de Jesús: *Il poema dell'Uomo-Dio* de Maria Valtorta (1897-1961). Entre les innombrables biografies de Jesús que he anat seguint al llarg dels anys, l'obra de Maria Valtorta m'ha colpit més que totes. No he trobat una vida de Jesús més corprenedora, més profunda, més segons la imatge sublim, profunda, incommensurable de l'Home Déu que fou Jesús de Natzaret. En ella hi he trobat tot allò que no s'explica en els quatre Evangelis i que sembla contradictori, o inversemblant, o incompreensible. *Il poema dell'Uomo Dio* m'ha ofert una gran claredat dels espais geogràfics que he anat visitant al llarg dels deu anys en què he anat escrivint aquesta obra. Els

meus quatre viatges a Terra Santa m'han permès verificar geografia, paisatges, natura, vegetació, ambients, estacions amb els seus colors i els seus perfums característics de l'estimada Terra Santa, la Palestina del temps de Jesús, que és encara l'actual Palestina, malgrat els dos mil anys d'història que la separen. I malgrat la gran tragèdia que sofreix aquesta Palestina humana a partir de la declaració de l'Estat d'Israel el 1948.

La meravellosa obra de Maria Valtorta m'ha ofert el quadre més autèntic pel meu projecte de Vida de Jesús en la seva forma autobiogràfica. *Il poema dell'Uomo Dio* va descrivint amb una bellesa literària d'escriptora excepcional i privilegiada la vida de Jesús com mai —evidentment a parer meu—, ni els mateixos Evangelis, ni ningú l'hagi escrit fins avui. En tot cas hi he trobat el meu sentir, el meu tocar, el meu palpar, el meu gustar i olorar tal com em sembla que els sentits de Jesús podien percebre la vida i les coses de la vida en la seva bellesa i la seva bondat naturals. Una obra que m'ha fet sentir l'amor, el sofriment, la joia, el patir, la tristesa i el dolor i tots els sentiments del cor humà de Jesús, cosa que cap altra obra de tota la immensa literatura cristiana no ha aconseguit en mi.

Il poema dell'Uomo Dio m'ha fet sentir a tots els nivells del meu ésser humà i espiritual la vida més bella, més sublim i més meravellosa, més humana i més divina de l'Home Déu Jesús. Amb això ja ho he dit tot. La meva obra només n'és un reflex molt pàl·lid. Hi aporta tot el bagatge teològic i vivencial rebut tot al llarg dels meus anys i de la meva història.

Aquesta Vida de Jesús en format autobiogràfic ve a ser com la síntesi de la meva fe i el meu seguiment de Jesucrist. L'he vist néixer en la pobresa d'un immigrant a Betlem, “la casa del pa”, i he fugit amb ell a l'exili, perseguit per l'odi d'un rei.

L'he seguit pels camins de Palestina. He escoltat la seva Paraula. He pujat amb Ell a la barca pel Llac. Hem caminat per la seva riba, i hem menjat peix a la brasa a la seva platja. Hem begut de les fonts abundants de la falda

de la muntanya de les Benaurances que l'encisador Llac de Galilea banya amb les seves plàcides aigües platejades. I he viscut la multiplicació dels pans i els peixos a l'esplanada d'aquest turó beneït. He pujat amb Ell al Tabor, i he estat amb Ell al cim de la Llum de la Transfiguració on hem sentit la veu del Pare.

He pujat amb Jesús moltes vegades a Jerusalem. Pel camí ens hem aturat a Jericó, i hem continuat pel congest del torrent Querit on es refugià Elies, i on va ser ferit aquell que va socórrer el Bon Samarità. I d'aquí he pujat amb Ell tantes vegades fins a Betània. Oh, ¿com descriure la joia de Jesús a casa d'aquests tres germans, els bells amics de Jerusalem?

I he vist i he escoltat l'ensenyament i les controvèrsies del meu Mestre amb les autoritats religioses del Temple. L'Evangelí de Joan em fa reviure aquelles trobades, de vegades tan plenes d'insídia i de malícia dels mestres de la Llei que posaven Jesús a prova per tenir de què acusar-lo.

He pregat moltes vegades amb Jesús a l'Hort de les Oliveres. Nits dolces i serenes. Però cap com aquella darrera nit en què va ser detingut i conduït al Sanedrí per ser condemnat. I aquella nit no l'he deixat ni un instant, fins a la Creu. Jo era allà amb Ell al peu de la Creu amb la seva Mare. I jo l'he vist morir. I he vist el seu costat traspassat per la llança: una font inesgotable d'Esperit i de vida que brolla abundantment per a tota la humanitat.

I he Ressuscitat amb Ell! Porto en la meua carn la Vida Nova que el Pare ha donat a la Humanitat aixecant el cos i l'ànima del seu Fill de la mort. Crist viu al cor de la Matèria. Ha començat una Nova Creació. Jesucrist Ressuscitat està fent noves totes les coses!

A aquest Jesucrist m'he atrevit a donar-li la paraula amb la meua paraula. He prestat a Jesús el meu esperit humà, els meus pensaments, la meua raó, els meus sentiments, les meues emocions, tot allò que visc en el meu dia a dia d'home en aquesta terra, per donar-lo a conèixer als homes d'avui. Si allò que poso en boca del mateix Jesús va contra la Tradició, si allò que faig dir a Jesús va

contra la fe de l'Església, si allò que atribueixo a Jesús va contra l'Encarnació del Fill de Déu que ens revelen els Evangelis —Déu no ho vulgui!— és un error meu que no volia cometre. Un error que vull rectificar ara mateix. Un error que vull esmenar ja des d'ara.

Però crec presentar un Jesús Fill de Déu, veritablement Déu i veritablement Home, el més Bell dels fills dels homes!

Aquest Jesús és la meva Fe. Jo no crec en uns dogmes. Crec en Algú, un Déu que s'ha encarnat en Jesucrist. Crec en una Persona. I aquesta obra vol expressar qui és aquest Déu que s'ha fet Home. Crec en aquest Home Déu. Aquesta és la meva Fe. Aquest Jesús que ens ha parlat com ha parlat, que ha fet el que ha fet, que ha viscut com ha viscut, que ha mort i Déu l'ha Ressuscitat per a tots nosaltres. Aquesta és la meva Fe.

La meva Esperança és el seu Regne. La causa de Jesús era el Regne de Déu. Aquesta és la meva Esperança. No espero una revolució. No espero un demà millor. No espero una humanitat alliberada i feliç. Espero només el Regne de Déu. Jesús va venir per aquest Regne. El va inaugurar, va ser-ne l'iniciador, n'és, amb tots nosaltres, el realitzador. Ell ha sembrat la llavor en tots nosaltres.

Aquesta és la meva Caritat. Aquest Crist que Déu ha entregat al món. Aquest Fill de Déu que el Pare ens ha donat, i en el qual ens ha dit i ens està dient a cada instant: "Fill, tot el que és meu és teu." Aquesta és la meva Caritat. És Aquell que ens ha dit: "Això és el meu cos entregat per vosaltres." No hi ha un Amor més gran. És Aquell que ens ha dit: "Estimeu-vos tal com jo us he estimat." Per això cal que el món sàpiga com Ell ens ha estimat. És urgent, cada dia més urgent, que hom sàpiga aquest Amor. ¿Com ens ha estimat? Aquesta obra vol ser el testimoni de l'Amor més gran amb què Ell ens ha estimat.

Aquesta és la meva Fe. Aquesta és la meva Esperança. Aquesta és la meva Caritat. I ho dic amb els quatre Evangelis a la mà, al pensament i al meu cor. Són la meva Fe, la meva Esperança, el meu Amor.

No calia escriure res més. Res no depassarà mai l'Evangelí de Jesucrist. Hi és tot. No hi manca res, no hi sobra res. Tot el que he intentat fer és revestir, situar, omplir els silencis d'allò que no és dit als Evangelis des del meu seguiment i la meva entrega total a aquest Mestre i Senyor de la meva vida. No podia guardar-me per a mi sol tot això que he vist al seu costat. No podia callar-me tot allò que li he sentit dir en la intimitat. No podia silenciar tot allò que li he vist fer i viure estant amb Ell.

Mai cap pensament, cap imaginació, cap artista no hauria pogut inventar ni crear una vida com el Jesús de l'Evangelí. És la història més bella del món. És la Història que fa de la nostra història humana la Història de Déu. Desitjo que enamori els homes. Que sentin el cor ardent quan els parla. Que el vulguin seguir allà on va. Que trobin en Ell el camí de l'Amor i la felicitat a la terra.

Amic lector, que la joia i la Pau que m'han acompanyat al llarg dels anys en què he anat elaborant aquesta obra inundin el teu cor. Que la seva Llum il·lumini la teva vida com ho ha fet en mi. Que el seu Amor abruisi el teu cor i trobis la felicitat damunt la terra. Llavors hauràs trobat el Regne, allò pel qual Jesús va viure i morir. Allò que va sembrar al cor de l'univers amb la seva Resurrecció. Ell ha començat en tu una Vida Nova. Que la seva Joia no tingui fi.

PRIMER ANY DE LA VIDA PÚBLICA

Un comiat

Havia despuntat la primavera. Tot Natzaret era un jardí de flors. Violetes i primaveres enmig del verd alegraven l'hortet de casa nostra. L'envoltava una paret de pedra seca. Els rosers emparrats al mur el cobrien amb un vestit de roses vermelles i blanques. “Roses llum i roses sang”, em deia la Mare, amb un to amarat de nostàlgia, com qui anuncia un presagi misteriós. El darrer raig de sol daurava el cel blau turquesa, i el perfum del llessamí omplia de melangia aquella hora del crepuscle. La Mare estava trista. Anava i venia de l'hort a la cuina, i de la cuina a la petita estança on ens assèiem per menjar. Havíem estat més de trenta-tres anys junts. Era l'hora del nostre comiat.

A la Mare li semblava que no arribaria mai aquell moment. Però havia arribat. Quina pena més gran en el seu cor de Mare. M'havia parat la taula: pa calent acabat de fer, formatge, olives, ametlles, figues i mel. Ni ella ni jo no podíem empassar-nos res. Ens miràvem en silenci. I quan la Mare abaixava el cap, era per amagar unes llàgrimes silencioses que li queien dels ulls. I per no fer-me sofrir, ni veure'm sofrir, se'n va anar al jardí.

Ja feia anys que Josep havia mort. La Mare era una viuda que vivia amb el seu fill únic. Jo havia anat creixent amb ella. Tenia tants secrets guardats en el seu cor. Un cor increïblement immens. Però el nostre temps era el de Déu, no pas el biogràfic. El més normal és que jo m'hagués casat, com qualsevol jove jueu, vers els divuit o vint anys, a molt estirar. Per què no ho vaig fer? En l'íntima relació que jo tenia amb Déu vaig tenir la certesa interior que no m'havia de casar. No era el meu desig,

ni el meu projecte, ni la meva necessitat. Fou una elecció meva, lliure i joiosa. Vaig prendre la decisió de ser cèlibe, perquè vaig veure molt clarament que estava profundament relacionada amb la meva vocació i amb la meva missió. El valor del meu celibat estava en el signe: la meva absoluta llibertat al servei del Pare i el seu Regne. ¿A qui podia lliurar-me més totalment que al meu *Abba*? ¿Com podria estimar tothom amb un cor igual i generós, sinó des del meu celibat? Volia estimar amb el mateix amor del meu *Abba*. Em calia un cor absolutament lliure, i el celibat em donava aquesta llibertat. Unit al meu celibat hi havia altres signes, tant o més importants, com la meva solitud, i la meva consciència d'espera. Una espera obedient que Déu em manifestés sempre la seva voluntat. Aquesta espera durà més de trenta-tres anys.

En aquells llargs anys de Natzaret jo em sabia Fill de Déu. Era plenament conscient de la meva íntima i total unió amb Déu. A la nostra llar de Natzaret pregàvem set cops al dia. Meditàvem les Escriptures, freqüentàvem la sinagoga, vivíem en tot moment atents a les coses de Déu. Ens sabíem portadors d'una missió de part de Déu per al nostre poble Israel. La nostra vida era una existència en l'espera. ¿Què esperàvem? La intervenció de Déu anunciada pels profetes: la vinguda del Messies.

De jove, jo vivia aquesta espera amb tensió. La situació d'opressió política, d'injustícia, de misèria i de corrupció religiosa d'Israel feia sagnar el meu cor. La meva espera es feia crit dins la meva ànima; sanglot i plor amarat de compassió pel meu poble, davant el meu *Abba*. Sentia dins el cor el desig ardent, irresistible, d'unir-me a tots els profetes, als desesperats i oprimits, al dolor de tots els homes, i posar en marxa la Revolució de Déu. Però havia d'esperar l'hora del meu *Abba*.

Jo també anhelava el Messies alliberador. I em sentia a prop dels qui es revoltaven contra els opressors del meu poble. El dolor d'Israel era el meu dolor. Amb la Mare havíem pregat incessantment aquella oració que, feia més

d'un segle, brollava del cor de tot israelita piadós: “Regna, Senyor, sobre nosaltres, però tu sol.”

I jo plorava dins la meva espera. M'abandonava amb fe al meu *Abba*. Em feia petit davant seu, i ell pacificava els desigs del meu cor. Jo ho esperava tot del meu *Abba*. El seu amor sense límits em cremava tot per dins. Jo tenia l'audàcia del fill estimat del Pare. No; no em sabia, encara, El Fill etern del Pare, que Joan anomenarà el Verb de Déu, el Logos. Però sentia a dins meu l'Esperit de Veritat, que dia i nit cridava a dins meu: *Abba, Abba!*, amb gemecs inexpressables.

Els meus pares no ho sabien pas tot de mi. Ni tampoc jo mateix. Les coses que ens havien passat des del meu engendrament en el ventre de la Mare, ens feien viure penjats en tot moment des de dalt. El meu temps, com també el de la meva Mare, va ser sempre una espera que Déu ens mostrés la seva voluntat. Ella havia gravat Déu en totes les cèl·lules del seu cos. Penseu en allò que ella havia conegut: la fecundació divina i el part de Déu. ¿Com podia portar tant misteri tota sola? Portava en el seu cor el cor de tots nosaltres.

Vaig sortir al jardí per veure si hi havia la Mare. A la dreta del mur de tanca, Josep hi havia excavat el seu talleret de fuster. Era com una gruta, semblant a una barraca de pedra adossada al mur. Tenia dues finestres, una a llevant i una altra a ponent, i la porta a migdia, que ens donaven claror tot el dia. La Mare era allà. Reclinada sobre el banc de fuster, plorava en silenci, amargament. La vaig besar, i ella em mirà rere un vel de llàgrimes.

—Mare! És l'hora de l'*Abba*! Tu saps que per tota la Galilea s'ha escampat la veu que Déu ha comunicat la seva paraula a Joan, el fill de Zacaries, en el desert, i va per tota la regió del Jordà predicant un baptisme de conversió. Diu a tothom: “Convertiu-vos, que el Regne de Déu és a prop” (Mt 3,2; Mc 1,28; Lc 3,1-2; Jo 1,19-28). Anuncia al poble l'arribada del Messies, dient que ell és el qui batejarà amb l'Esperit Sant. Mare, és l'hora del meu *Abba!*, és l'hora de Déu tan esperada!

© del text: Marcel Capellades Ràfols, 2020

© d'aquesta edició: Pagès Editors, S L, 2020

Sant Salvador, 8 - 25005 Lleida

www.pageseditors.cat

editorial@pageseditors.cat

Primera edició: juliol de 2020

ISBN: 978-84-1303-198-9

DL: L 427-2020

Imprès a Arts Gràfiques Bobalà, S L

www.bobala.cat

◀ imprès a **lleida** ▶

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només es pot fer amb l'autorització dels seus titulars, llevat de l'excepció prevista per la llei. Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos, <www.cedro.org>) si necessiteu fotocopiar, escanejar o fer còpies digitals de fragments d'aquesta obra.